

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

"Фінансування проектів"

вибіркова

**Освітньо-професійна
програма:**

Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність:

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань:

07 «Управління і адміністрування»

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет:

економічний

Мова навчання:

українська

Розробник:

**Ковальчук Н.О., асистент кафедри фінансів і
кредиту, к.е.н., доцент**

Профайл викладача:

<https://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/kovalchuk-nataliya-oleksandrivna>

Контактний тел.:

+380952124252

E-mail:

n.kovalchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації:

**он-лайн консультації - згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю**

1. Анотація навчальної дисципліни. В умовах економічної нестабільності та гострої нестачі фінансових ресурсів розробка та реалізація масштабних довгострокових інвестиційних проектів набуває особливої актуальності. Світовий досвід свідчить, що саме реалізація великих інвестиційних проектів та програм відіграють вирішальну роль у розвитку економіки. Проте ключовою проблемою здійснення інвестиційних проектів залишається нестача джерел їх фінансування, а також неефективне управління сформованими інвестиційними проектами на стадії їх впровадження та після їх завершення.

Тому отримання знань, вмінь, поглиблення фахових компетенцій з методології та інструментарію організації фінансування інвестиційних проектів на основі законодавства України та з урахуванням вітчизняних та іноземних наукових досліджень для ефективного їх застосування у сфері своєї фахової діяльності є актуальним та відповідає нагальним поточним потребам економіки. Варто відзначити також практичне спрямування дисципліни та її тісний зв'язок із сучасними економічними процесами функціонування національного господарства в цілому та фінансового ринку, зокрема. Дисципліна «Фінансування проектів» належить до блоку вибіркового освітніх компонент, запропонованих здобувачам освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

2. Мета навчальної дисципліни: опанувати методи, механізми та інструменти фінансування різних проектів із різних фінансових джерел, а також посилити практичні навички з оцінювання ефективності проектів і фінансового стану підприємств задля з'ясування можливостей фінансування інвестиційних, інноваційних та інших проектів.

Вивчення цієї вибіркової дисципліни дозволить здобувачам набути додаткових загальних і фахових компетентностей щодо особливостей проектного фінансування, передінвестиційних досліджень, підрядних тендерів та контрактів, проектно-кошторисної документації, експертизи та впровадження інвестиційних проектів, моніторингу інвестиційних проектів студенти зможуть застосовувати у своїй подальшій фаховій діяльності.

3. Пререквізити. Дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Фінансування проектів», - це «Фінанси», «Фінансовий аналіз».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Фінансування проектів» сприяє поглибленню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- здатність аналізувати доцільність та ефективність реалізації окремих інвестиційних проектів, а також обґрунтування джерел їх фінансування з урахуванням чинників внутрішнього та зовнішнього середовища.

Програмні результати навчання:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;
- застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для забезпечення інклюзивності фінансових послуг через широке застосування технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	IV	VIII	3	90	2	11	22	-	-	57	-	залік
заочна	IV	VIII	3	90	2	4	6	-	-	80	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо- го	у тому числі					усьо- го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Дослідження доцільності інвестиційного проекту												
Тема 1. Мотивація і сутність фінансування проектів Мета: розглянути необхідність та суть фінансування проектів, типи інвестиційних проектів та стадії їх життєвого циклу, базові схеми фінансування проектів	15	2	2	-	-	11	15	1	1	-	-	13
Тема 2. Джерела фінансування інвестиційних проектів Мета: розглянути джерела фінансування інвестиційних проектів, форми фінансування інвестицій, стратегії фінансування інвестиційних проектів	15	2	4	-	-	9	15	-	1		-	14
Тема 3. Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту Мета: розглянути оцінку доцільності вкладення коштів у	15	2	4	-	-	9	15	-	1	-	-	14

інвестиційний проект, дисконтування у фінансуванні проектів, показники, що визначають ефективність інвестування												
Разом за змістовим модулем 1	45	6	10	-	-	29	45	1	3	-	-	41
Змістовий модуль 2. Експертиза та впровадження інвестиційного проекту												
Тема 4. Проектно-кошторисна документація Мета: розглянути інвестиційне проектування та його види, методи проектування та документацію, що його супроводжує	15	1	4	-	-	10	15	1	1	-	-	13
Тема 5. Експертиза проекту Мета: розглянути сутність, мету та завдання експертизи проекту, аналіз та оцінку проектних ризиків	15	2	4	-	-	9	15	1	1	-	-	13
Тема 6. Впровадження та моніторинг інвестиційних проектів Мета: розглянути суть та основні принципи системи контролю за інвестиційними проектами, моніторинг інвестиційних проектів	15	2	4	-	-	9	15	1	1	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	45	5	12	-	-	28	45	3	3	-	-	39
Усього годин	90	11	22	-	-	57	90	4	6	-	-	80

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Фінансування проектів» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема: Мотивація і сутність фінансування проектів Завдання: 1. З'ясуйте мотивацію фінансування проектів. 2. Опишіть проектне середовище та зацікавлених сторін проекту. 3. Подайте у вигляді схеми стадії життєвого циклу інвестиційного проекту. 4. Охарактеризуйте основні характерні риси інвестиційного проекту. 5. З'ясуйте форми забезпечення при проектному фінансуванні. 6. Порівняйте порядок фінансування фінансових інвестицій та фінансування реальних інвестиційних проектів. 7. Опишіть базові схеми проектного фінансування.	11	13
2	Тема: Джерела фінансування інвестиційних проектів Завдання: 1. З'ясуйте можливі джерела фінансування інвестиційних проектів. 2. Розгляньте форми фінансування інвестиційних проектів. 3. Опишіть стратегії фінансування інвестиційних проектів. 4. Подайте у вигляді схеми класифікацію джерел фінансування проектів. 5. Охарактеризуйте переваги та недоліки власних джерел фінансування проектів. 6. З'ясуйте переваги та недоліки позикових джерел фінансування інвестиційних проектів. 7. Порівняйте різні форми фінансування інвестиційних проектів.	9	14
3	Тема: Обґрунтування доцільності інвестиційного проекту Завдання: 1. З'ясуйте значення дисконтування у оцінці інвестиційних проектів. 2. Опишіть необхідність оцінки доцільності вкладення коштів у інвестиційний проект. 3. Подайте у вигляді схеми класифікацію методів оцінки інвестиційних проектів. 4. Охарактеризуйте дисконтовані методи оцінки доцільності вкладення коштів у інвестиційний проект. 5. З'ясуйте специфіку облікових методів оцінки ефективності інвестиційних проектів. 6. Порівняйте дисконтовані та облікові методи оцінки інвестиційних проектів. 7. Обґрунтуйте роль дисконтної ставки при прийнятті інвестиційних рішень.	9	14
4	Тема: Проектно-кошторисна документація Завдання: 1. З'ясуйте порядок внесення змін в проектну документацію. 2. Опишіть порядок зміни обсягів робіт у процесі будівництва. 3. Подайте у вигляді схеми види проектів будівництва. 4. З'ясуйте порядок затвердження проектно-кошторисної документації. 5. Порівняйте ескізний та робочий проект.	10	13

	6. Визначте особливості техніко-економічного обґрунтування інвестиційного проекту. 7. Опишіть основні вимоги до проектно-кошторисної документації.		
5	Тема: Експертиза проекту Завдання: 1. Зобразіть схематично види проектних ризиків. 2. Опишіть суть експертизи проекту, її мету та завдання 3. Подайте у вигляді схеми основні методи зниження проектних ризиків. 4. З'ясуйте основні чинники невизначеності, які необхідно проаналізувати до реалізації проекту. 5. Опишіть порядок оцінки тривалості проектних робіт. 6. Опишіть порядок оцінки вартості проектних робіт.	9	13
6	Тема: Впровадження та моніторинг інвестиційних проектів Завдання: 1. Зобразіть схематично функції управління проектами. 2. Визначте порядок планування організації будівництва. 3. Опишіть основні варіанти можливих дій при визначенні відхилень від плану. 4. Подайте у вигляді схеми методи контролю фактичного виконання проекту. 5. З'ясуйте основні показники, що характеризують ефективність реалізованого проекту. 6. Визначте суть та основні принципи системи контролю за інвестиційними проектами.	9	13
Усього годин		57	80

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- глосарій;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять - обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на практичному занятті він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

З навчальної дисципліни «Фінансування проектів» проводиться семестровий залік. Здобувач отримує завдання, що містить два теоретичні питання з дисципліни, тестові завдання та задачу.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: два теоретичні питання – по 10 балів (сумарно 20 балів), 3 тести «правильно-неправильно» - по 2 бали (сумарно 6 балів), задача (14 балів).

10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

14 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без математичних помилок) розв'язання задачі.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання задачі відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне питання, правильне розв'язання задачі, правильна відповідь на тестові питання. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, а також розв'язання задачі, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття питання білету або правильного розв'язання задачі, але у відповіді є незначні неточності або прорахунки. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				40	100
T1	T2	T3	МКР	T4	T5	T6	МКР		
5	7	7	10	7	7	7	10		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів, МКР – модульна контрольна робота.

7. Рекомендована література - основна

1. Жуков В. Проектне фінансування: конспект лекцій. Харків: ХНЕУ, 2006. 160с.
2. Жуков В.В. Проектне фінансування: навч. посіб. для самостійного вивчення дисц. Харків: ВД«ІНЖЕК», 2004. 202 с.
3. Кобиляцький Л.С. Управління проектами: навч. посіб. Київ: МАУП, 2002. 200 с.
4. Ковальчук Н.О. Фінансові інвестиції: конспект лекцій. Чернівці: 2021. 81 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/14n3EOruH2PYC0H4KDmhdYoW5J9WKOU-B/view?usp=sharing>
5. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрмічук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с. URL: <https://drive.google.com/open?id=1iZK-nhSwrXwnGXzWG0r3viPftWqUduQ>
6. Куриленко Т.П. Проектне фінансування: навч. посіб. Київ: Кондор, 2006. 208 с.
7. Ляліна Н.С., Олійник В.В., Рудь Л.П., Філімонов Ю.Л. Інвестування: навч. посіб. / Харків: ХНАУ, 2014. 44 с.
8. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>
9. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року №1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
10. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04 липня 2002 року **40-IV**. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
11. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1998 року. Із змінами і доповненнями від 25.06.2016р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. Із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
13. Сіренко Н.М., Боднар О.А. Проектне фінансування: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2018. 106 с.

8. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Верховна Рада України – <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Державна податкова служба України – <https://tax.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України – <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Міністерство фінансів України – <https://www.mof.gov.ua/uk>

5. Державний комітет статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй – <https://unstats.un.org/home/>

2. Міжнародний інститут статистики (ISI) – <https://www.isi-web.org/>

3. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) – <https://www.oecd.org/>

4. Статистичний офіс Європейської співдружності – <https://ec.europa.eu/eurostat/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. Інститут глобальних стратегій – <http://www.igls.com.ua/>

2. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова – <https://razumkov.org.ua/>

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

1. Електронна бібліотека – <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB>

2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>

3. Національна бібліотека України ім. Я. Мудрого – <https://nlu.org.ua/>